

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5 Nisan 2012 Perşembe

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

5 Nisan 2012 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı (1/589)	1:29

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:29
Mustafa Sezgin TANRIKULU	(İstanbul) 2:5, 10, 15:17
Malik Ecdar ÖZDEMİR	(Sivas) 2, 5:7, 9, 20:23, 28, 29
Levent GÖK	(Ankara) 7:9
İhsan ŞENER	(Ordu) 10
Murat YILDIRIM	(Çorum) 10
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	(Kırıkkale) 10:15, 27:28
Ertuğrul KÜRKCÜ	(Mersin) 18:19, 23, 26:27, 28
Ülker GÜZEL	(Ankara) 19:20
Mehmet Naci BOSTANCI	(Amasya) 26, 29

Açılma Saati: 11.02

Kapanma Saati: 12.39

5 Nisan 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Ayhan Sefer ÜSTÜN (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Naci BOSTANCI (Amasya)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)

SÖZCÜ: Yalçın AKDOĞAN (Ankara)

KÂTİP: Yusuf HALAÇOĞLU (Kayseri)

----- 0 -----

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekillerimiz, Sayın Bakanımız, değerli misafirler; komisyonumuza hoş geldiniz.

24' üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 8' inci Toplantımızı açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Değerli milletvekillerimiz, bugün Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı'nı görüşeceğiz. Gündemimizde bu madde var.

Daha önce sizlere bu kanun tasarısını göndermiştik.

Sizlere söz vermeden önce değerli milletvekillerimiz, Türkiye gerçekten çok önemli, tarihî günleri yaşıyor. Dün 12 Eylül darbesinin ilk duruşması vardı, biz de komisyon olarak bu duruşmaya katıldık. Orada yine Sayın Sezgin Tanriku'nu gördüm, Sayın Hamza Dağ vardı, Sayın Ertuğrul Kürkcü vardı, Komisyonumuzdan ismini yine saymadığım milletvekillerimiz vardı. Gerçekten Türkiye topyekûn buradaydı, güzel bir manzaraydı, Türkiye adına, insan hakları adına son derece sevindirici bir manzaraydı.

Tabii, burada doksan yaşına gelmiş bir pirifâninin ceza alması peşinde koşmuyoruz, öyle bir niyetimiz de yok, ne yargının ne Türkiye kamuoyunun. Darbe olgusunu, darbe anlayışını, darbe süreçlerini yargılayan bir durumla karşı karşıyayız. O bakımdan, Türkiye'nin geldiği merhalede çok önemli bir mihenk taşı olarak görüyoruz.

Onun dışında, bugün komisyonumuzda da tarihî bir an yaşıyoruz, çünkü bildiğiniz gibi Komisyonumuz yaklaşık üç ay önce artık yargı süreçlerine katılma yetkisini elde etti, yani bundan sonra yasaları da bu komisyonda görüşebileceğiz, yasa yapma süreçlerine katılacağız. Nitekim, Sayın Meclis Başkanlığımızın havalesiyle birlikte ilk kez, bugün esastan bir kanunu görüşeceğiz. İnsan Hakları Komisyonu açısından ve insan hakları olgusu açısından da son derece tarihî bir an olarak görüyorum.

Tabii, ümit ediyorum ki bu 2012 yılı insan haklarının tekrar öne çıktığı bir yıl olsun, böyle de olacak gibi gözüküyor, çünkü daha önceden yapılan hazırlıklar çerçevesinde biliyorsunuz, 23 Eylül 2012’de Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı artık hayata geçecek. Bu çok önemli bir merhale. Yani “Ben yerel mahkemelerden hakkımı alamadım.” diyen bir vatandaşımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmeden, öncelikle, burada, Anayasa Mahkememizde insan hakları çerçevesindeki haklarını arayabilecekler.

Bunun dışında, yine kolluk gözetim komisyonuna ilişkin olarak, Sayın Bakanımızın da üzerinde çok çalıştığı kanun tasarısı Meclisimize sevk edilmiştir, ayrıca hazırlığı yapılan kanun tasarıları da vardır.

Görüşeceğimiz Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı, 23’üncü Dönemde aslında Meclisimize sevk edilmişti ve Anayasa Komisyonumuzda da bu elimde gördüğünüz sıra sayısıyla birlikte görüşülmüştü, o zaman alt komisyona sevk edildi, ben de Anayasa Komisyonunda üyeydim, Başkan Vekilliği yapıyordum. Sayın Mustafa Çetin, Uşak Milletvekilimiz alt komisyon başkanıydı. Onların nezaretinde gerçekten güzel bir çalışma yürütüldü.

Kanaatimce, tabii komisyonumuz takdir buyurursa, bu tasarının da bir alt komisyona sevk edilmek suretiyle orada olgunlaştırılmasını, hep birlikte, Bakanlığımız, sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla olgunlaştırılarak orada son hâlinin verilmesi ve bilahare ileride yapacağımız toplantılarda da burada yine müzakere edilmesinin daha uygun olacağı kanaatindeyim.

Bu çerçevede, şimdilik özüne de fazla girmiyorum, Sayın Bakanımıza bu konuda öncelikle bir söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkanım, gündemden önce bir söz istiyorum.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Gündeme geçmeden önce...

BAŞKAN – Şöyle, Sayın Bakanım bir sunum yapsın, sizlere de hem gündem dışı gibi hem de belki bu kanunun özünü, geneliyle alakalı söz vereceğim. Giriş yapalım Malik Bey, bir giriş yapmış olalım.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkanım, tabii Sayın Bakanımızı dinleyeceğiz, ama işin usulünü siz bizden daha iyi biliyorsunuz, yani Sayın Bakanımızın konuşmasıyla zaten gündeme geçmiş olacağız. Oysa Sayın Sezgin Tanrikulu ve bizim bu gündemin oluşturulmasına yönelik eleştirilerimiz var, bunları bir konuşalım, sonra Sayın Bakanımızı tabii ki dinleyeceğiz, kanun hakkındaki düşüncelerimizi de söyleyeceğiz zaten, ama dolayısıyla gündeme geçilmiş olacak, ondan önce gündemle ilgili olarak Sayın Sezgin Tanrikulu’ nun ve bizlerin kısa açıklamaları olacak.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İki cümle bir şey söyleyeceğim, fazla değil.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; komisyonumuz tabii ki değerli çalışmalar yapıyor, bugün de gerçekten Türkiye İnsan Hakları Kurumu Yasa Tasarısı'nın Komisyonumuz tarafından esastan görüşülecek olması, esas komisyon olması da Meclis çalışmaları bakımından, Türkiye'deki insan hakları ortamı bakımından, Komisyonumuzun görev ve yetkileri bakımından çok anlamlı, ancak Komisyonumuzun çalışma yöntemi konusunda benim eleştirilerim var, arkadaşlarımızın eleştirileri var, bunların da bilinmesini istiyoruz.

Komisyonumuz, maalesef, İnsan Hakları Komisyonu Başkanlık Divanı olarak çalışmıyor. Başlangıçta İnsan Hakları Komisyonu Başkanlık Divanına ana muhalefet partisinden, diğer muhalefet partilerinden üye alınmasının anlamı da, İnsan Hakları Komisyonunun işlevine uygun bir çalışma tarzı nedeniyle böyle bir yöntem izlendi ki Meclisin diğer ihtisas komisyonlarında böyle bir yöntem izlenmedi, böyle bir gelenek de yok bildiğim kadarıyla, ancak İnsan Hakları Komisyonunda, Kadın Erkek Eşitliği Komisyonunda böyle bir yöntem var, bu komisyonun işlevi gereği.

Dolayısıyla, eğer böyle bir işlevi başlangıçta yöntem olarak benimsemişsek ve Başkanlık Divanını birlikte oluşturmuşsak, Komisyonumuzun gündemi noktasında da birlikte bir gündem oluşturmamız lazım, ancak geçen altı-yedi aylık süre içerisinde 8'inci toplantımızı yapıyoruz, bu 8'inci toplantı dâhil olmak üzere Başkanlık Divanı hiç toplanamadı. Başkanlık Divanı hem toplantının gündemini belirleme noktasında toplanamadı, siz çağrı yapmadınız hem de Komisyonumuza gelen diğer konular konusunda Başkanlık Divanı bir irade ortaya koyamadı.

Dolayısıyla, İnsan Hakları Komisyonu şu anda sadece Başkana odaklı çalışıyor. Bu İnsan Hakları Komisyonunun çalışma tarzına denk düşen bir çalışma yöntemi değil. Dolayısıyla, bu yöntemin değiştirilmesi lazım. Başkanlık Divanının her hafta toplanması lazım, bir çalışma düzenine bağlanması lazım, Komisyonumuza gelen işler konusunda bir görüş oluşturması lazım, bu görüşlerin de sadece sizin aracılığınızla değil ama İnsan Hakları Komisyonunun Başkanlık Divanı olarak kamuoyuna aktarılması lazım, ancak böyle hak ihlalleri konusunda Meclis tutumunun ortaklaştığı noktasında bir irade ortaya koymuş olabiliriz.

Kuşkusuz her üye arkadaşımız kendi görüşlerini farklı ortamlarda ortaya koyabilirler, ama Komisyonumuza gelen işler noktasında eğer sadece Başkan görev yapacaksa, Başkan gündemi tayin edecekse, buradaki insan hakları ortamını sağlamamış olacağız. Başkanlık Divanı sadece kâğıt üzerinde kalmış olacak, bunun değişmesi lazım.

Eğer Komisyon çalışmalarımızın etkin, kamuoyu önünde güvenilir olmasını istiyorsak, bu Komisyon çalışmalarının saydam olmasını istiyorsak, Komisyon çalışmalarının Başkanlık Divanının dâhil edilerek yapılması gerekir.

Daha sonra ben gündeme ilişkin eleştirilerimi de söyleyeceğim efendim.

BAŞKAN – Peki.

Değerli arkadaşlar, bakın, Başkanlık Divanı sadece bizim komisyonumuzda değil, her komisyonda var, Anayasa Komisyonunda da var, Adalet Komisyonunda da var. Bizdeki farklılığı nedir? Bizde güçleri oranında dağıtılmayla ilgili bir ilkemiz vardır, yani 2 tane başkan vekilliği vardır, bu başkan vekillerinden bir tanesi biliyorsunuz, muhalefete, yani şu anda sizsiniz Sayın Tanriku, bir tanesi de AK PARTİ'ye ait ve bir sekreterimiz de Milliyetçi Hareket Partisinden. Ancak bu Divanın dağılımıyla alakalı bir düzenlemedir. Bunun dışında gündemi Başkanın belirleyeceği çok açık bir şekilde yazılmıştır, biz de sizlerden gelen teklifler doğrultusunda gündemimizi belirliyoruz. Şu kurduğumuz alt komisyonların çoğunu sizlerle birlikte istişare yaptık, hatta daha salı günü cezaevine gitmek için ben bütün arkadaşlarımızla istişare ederek, "Hangi gün gidelim cezaevine, hangi gün müsaitsiniz?" diyerek, tek tek hepinizden görüş alarak bunları oluşturuyoruz, ama elbette bizim, bu komisyonun da bir öncelikleri var, bir gündemi var.

İşte, nedir bunlardan birisi? Şu kanun gelmiş, bugün bu kanunu görüşelim, bugün buna odaklanalım, ama yani Genel Kurulda olduğu gibi dersiniz ki "Efendim, bu kanunu bugün bırakalım, başka bir şey konuşalım." o zaman da ilerleyemeyiz.

Bakın, ben sekiz aydan beri, dokuz aydan beri gerçekten tarafsız ve objektif bir yönetim sergilemeye çalışıyorum, arkadaşlarım da buna şahittirler.

O bakımdan, alt komisyonlar hep birlikte çalışıyoruz, "Alt komisyonları bitirin, yeni alt komisyonlar kuralım." diyorum sürekli. O bakımdan, yani ben yönetimim objektif ve Tüzük'e uygun olduğu kanaatindeyim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, kuşkusuz Tüzük'te bu şeye uymuş olabilirsiniz bu şekilde, ama Başkanlık Divanı niçin oluşturuldu, ben anlamış değilim. Sekiz aydır toplanmayan bir Başkanlık Divanı var bu kurulun dışında.

BAŞKAN – Bizim Komisyonumuz toplanıyor Sezgin Bey. Yani her yerde Başkanlık Divanı var. Bana söyler misiniz Adalet Komisyonu Başkanlık Divanı ne zaman toplanmış?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Efendim, Adalet Komisyonu ile buranın anlamı farklı. Adalet Komisyonu ihtisas komisyonu, başka bir şekilde toplanabilir, ama burası İnsan Hakları Komisyonu. Ana muhalefet partisinden ve muhalefet partilerinden Başkanlık Divanına üye seçilmesinin anlamı, insan hakları ihlallerinin Hükümet veya devlet odaklı olmasından kaynaklı olarak muhalefet de olacak ki bu Divanda, hem bütün Türkiye'ye, bütün yurttaşlarımıza objektif bir biçimde bu konuda bir mesaj verelim.

Eğer biz gündemimizi, Komisyonumuza gelen işlerin havalesini birlikte yapamazsak bu öncelik sadece size ait olursa, o zaman bu Divanın bir anlamı kalmıyor, Divanı da lağvedelim gitsin o

zaman, bir anlamı kalmıyor. Dolayısıyla, Tüzük’de Başkan bu yetkileri vermiş olabilir, ama bu yetkileri büyük bir kıskançlıkla kullanmak zorunda değilsiniz.

BAŞKAN – Hiç kıskandığımız yok, merak etmeyin.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hayır, ben bunu mecazi anlamda söylüyorum. Dolayısıyla, bu yetkileri mümkün olduğu kadar paylaşmak lazım. Sekiz aydır 8 toplantı yapmışız Komisyon olarak ama bir kez toplanmayan Başkanlık Divanı var, bir kez bile toplanmayan. Yani bunu bir eleştiri olarak kabul edin, yapıcı bir eleştiri olarak kabul edin, bundan sonraki çalışmalarımızı daha iyi yürütmemiz bakımından bir eleştiri olarak kabul edin, çünkü daha üç yıl beraber çalışacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Malik Bey, kısa olsun, çünkü gündemimize geçeceğiz.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Önce Sayın Bakanımıza hoş geldiniz diyorum, ilk defa Komisyonumuzda bir bakan ağırlıyoruz, Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Söylemek istediğim şu Sayın Başkanım, ben geçen dönem de aynı Komisyonun üyesiydim, Başkanlık Divanındaki dağılımın partilerin güçlerine göre oluyor olmasına bir itirazımız yok zaten, ama bu Divanı niye oluşturuyoruz, Başkanlık Divanını? Gündemi tayin ederken, en azından muhalefetteki arkadaşlarımızın da, Divanda temsil edilen muhalefetteki arkadaşlarımızın da hem gündemin oluşturulmasında katkılarının aranması lazım hem düşüncelerinin alınması lazım. Yani bu yapılmadan sadece Başkan olarak sizin tayin etmiş olduğunuz, oluşturduğunuz bir gündemden şikâyetçiyiz.

Şimdi, bundan önce, herhâlde bir yirmi-yirmi beş günden fazla oldu, Komisyon toplanmıyor, ana Komisyonumuz. O komisyondan sonra muhalefete mensup bütün milletvekili arkadaşlarımızın, Sayın Ertuğrul Kürkcü’nün, MHP’li milletvekili arkadaşımızın, CHP’li milletvekillerinin birlikte verdiğimiz bir önerge vardı. İlk yapılacak komisyon toplantısında gündeme alınmasını talep ettik. Neydi o?

Van’da yaşanan deprem sonrasında yaşananları tespit etmek adına bir alt komisyon kurulması öncelikli talebimizdi, yazılı olarak müracaat ettik ve toplanacak ilk komisyonun gündem maddesi olmasını talep ettik, ama bize gelen gündemde yok bu. Ya, bu kadar –özür diliyorum ama- bir keyfilik olabilir mi? Yani sizin dışındaki bütün muhalefet milletvekillerine -izin verir misiniz Sayın Başkanım- hepimizin ortak talebi olan bir talep ne zaman gündeme alınacak, ne zaman lütfedeceksiniz ki gündemde olacak bizim bu taleplerimiz? Tek başınıza gündem tayin ediyorsunuz.

İki, gerçekten geçen dönemde her on beş günde bir, özellikle perşembe günleri İnsan Hakları Komisyonu mutlak toplantı günü olurdu. Şimdi yaklaşık bir aydan bu tarafa, yirmi günden bu tarafa Komisyon toplanmıyor. Ne zaman siz çağırırsanız komisyon öyle toplanıyor. Biraz önce söylediniz, insan hakları anlamında anlamlı bir yıl olacağını söylüyorsunuz. Doğru, gerçekten çok anlamlı bir yıl

geçiriyoruz. Ciddi şekilde cezaevlerinde yaşananları arkadaşlarımızla birlikte gidip görüyoruz. Ne zaman görüyoruz? Ulusal medya Türkiye'nin gündemine taşıdığı zaman Pozanti'daki rezaleti, ancak farkına varıp arkasından koşuyoruz, Osmaniye'de yaşananlar ancak sekiz sütuna manşet olduğu zaman ulusal basında, ancak ondan sonra gidiyoruz. Komisyon hep basın arkasında kalarak devam ediyor, bu durumdan rahatsızım.

Bir şey daha, yani ne zaman fırsat bulacağız Sayın Başkanım? Uludere'yle ilgili bir komisyon kuruldu. O komisyonun, alt komisyonun üyesiyim. Hangi kuruma ne zaman yazı yazdık, ne zaman geldi, geldi mi, gelmedi mi, bilmiyoruz. Ulusal basından sizin demecinizi takip ediyorum ve gerçekten bana soruyor gazeteciler "Sayın Ayhan Sefer Üstün'ün demeci var ulusal basında 'Dışişleri Bakanından rapor bekliyoruz'".

Alt komisyonun böyle bir kararı yok. Siz mi istediniz, ne diye istedik, hangi gerekçeyle istendi ve bu evraklar ne zaman gelecek, ne zaman toplanacağız? Giderek komisyon işlevini kaybetmişken... Üzülerek söylüyorum giderek işlevini kaybeden bir Türkiye Büyük Millet Meclisinin İnsan Hakları Komisyonu var.

Şimdi, kanunun özüyle ilgili konuşacağız. Yani yasayla kurulmuş, işte, uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüğümüzü yerine getirmek adına. Tıpkı Osmaniye'de gittik, gördük. Ceza inceleme komisyonları var illerde, validen, vali yardımcısından, oradaki memurlardan oluşmuş. Hatta bir bayana birlikte sorduk. Giden arkadaşlarımız biliyorlar, komisyonda bir de bayan olsun gerekçesiyle, vali muavinlerinden birisinin özel kalem müdürü bir hanımefendi o komisyona dâhil edilmiş, komisyonda yaşanan rezaletler arşîlâya çıkmış, oradaki cezaevi inceleme komisyonunun bunlardan haberi yok. Buna benzer bir komisyon kurulacaksa bir anlamı olmayacak.

BAŞKAN – Malik Bey...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – İki şey söylüyorum Sayın Başkanım, gündem dışı, bir...

BAŞKAN – Ama her toplantıda aynı taktiği yapıyorsunuz, bunları kenara bırakalım...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Hayır, bırakmayacağız...

BAŞKAN – Maddeyi bir kenara bırakalım, Van'ı konuşalım, Van'ı bırakalım, başka bir şeyi konuşalım. Lütfen ya... Lütfen ama...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkan, bakın, gündem dışı şikâyetlerimizi dile getiriyoruz, lütfen bu şikâyetlerimizi ciddiye alın. Komisyon lütfen çalışır hâle gelsin. En azından on beş günde bir bu Komisyon toplansın.

BAŞKAN – Komisyon çalışıyor. Bakın, saat bulamıyoruz bu salonda, alt komisyonlar toplanma saati bulamıyorlar birbirine denk gelmesin diye. Bu kadar çalışıyor bu Komisyon.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Ben üst Komisyondan bahsediyorum Sayın Başkan, en son ne zaman toplandık?

BAŞKAN – Efendim, alt komisyonların icraatları çerçevesinde çalışıyoruz...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Alt komisyonlardan yer bulamadığımız için mi üst Komisyon toplanmıyor, ana Komisyon toplanmıyor Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hayır, alt komisyonlar her zaman çalışıyor.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Bir de deminki soruma lütfen yanıt arıyorum. Yani milletvekili olarak bizi birazcık ciddiye alın.

Van’la ilgili olarak alt komisyon talebimiz ilk komisyonda gündeme alınsın diye talep ettik. Hangi gerekçeyle reddettiniz, gündeme niye almıyorsunuz, merak ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, Levent Bey, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Sayın Başkan, tabii, İnsan Hakları Komisyonu, gerçekten diğer bütün komisyonların üzerinde ve siyasi mülahazaların da dışında tutulması gereken bir komisyon. Biz de bu konularda gerçekten büyük bir azami gayret sarf ediyoruz ama, ben görüyorum ki İnsan Hakları Komisyonunun çalışmalarında ciddi sıkıntılar yaşanıyor.

Şöyle ki: Bu, esasında az önce Sezgin Beyin ve Malik Beyin konuştuğu hususları geçen toplantıda konuşmuştuk ve siz de “hayhay” demiştiniz. Ben hatırlıyorum, ben bu öneriyi yapmışım o zaman, yani gündemi oluştururken Başkanlık Divanı en azından birkaç gün önce... Ya da bizlerden bir tanesini davet ederek gündemin oluşması yönünde bir çaba sarf edelim, çünkü Türkiye’de her gün onlarca bizim Komisyonumuzu ilgilendirecek olaylar oluyor.

Örneğin, ben şimdi bu gündeme baktığımda, Başkanlık sunuşları, ardından insan hakları tasarısının görüşülmesi var, ama o kadar önemli olaylar peşi sıra geliyor ki ve son yaptığımız toplantıdan sonra son derece uzun bir süre geçti aramızda ve bu zaman dilimi içerisinde bunlar da çok da yığıldı ardı ardına. Örneğin belki cezaevleri komisyonu çalışmasının bir kısmını tamamladı ama yeni sorunlar çıktı ortaya. Yani bunları tartışamadı. Örneğin Pozantı. Pozantı meselesi yüreği yakan bir mesele, ne yazık ki ben size gelen yüzlerce başvuru arasında her bir başvuruyu tek başınıza gerek kurulumuzun gündemine getirmek gerekse uzmanlara havale etmek konusunda belki sıkıntılar olabileceğini düşünüyorum. Nitekim Pozantı’da böyle olmuş. Yani Pozantı meselesi gündeme geldiği zaman, uzmanlara havale edilen bir dosya ama sonu gelmemiş o dosyanın ve sonunda karşımıza basına yansıyan o müthiş demeçler ve açıklamalar çıktı. Bu nedenle bu uygulamanın böyle olmasında bence yarar var, komisyonun saygınlığı açısından yarar var, gözden kaçırmayalım.

Türkiye'nin dört bir köşesinde çok ciddi insan hakları ihlalleri ortaya çıkıyor, her gün çıkıyor, her gün onlarca çıkıyor ve bunları gündeme alırken, lütfen bu toplantıları yaparken bunları almak durumunda olduğumuzu düşünüyorum.

Yine Malik Beyin de işaret ettiği gibi, ben de Uludere Alt Komisyonundayım, doğal olarak basın ve olayda hayatını kaybedenlerin yakınları -sanırım birkaç aile de bugün burada, beni aradılar az önce- tabii, herkes bir tatmin bekliyor, yani bir şey bekliyor, ama yazışmaların aksamadaki sıkıntı nereden kaynaklanıyor, yani bence onu da sizin Başkan olarak açıklamanızda yarar var kamuoyuna. Biz bazen açıklama yapıyoruz, sonra sizler açıklama yapıyorsunuz, ters düşüyoruz birbirimize, ama kamuoyu da bekliyor, tatmin edici bir açıklama bekliyor. Bunları zamanında yapmak da, sizler adına yapılmasında yarar var. Kamuoyunu bilgilendirmede, hangi aşamada bulunduğu konusunda. Ben yarar görüyorum.

Ve bu konuda, gündemi oluştururken, birkaç gün önce, yani bize gelmeden şu gündem, arkadaşlarımızla bir istişarede, diğer partilerle de, örneğin BDP' yle, MHP' yle de istişarede... Ve sizin elinizde birikmiş olan mutlaka başvurular vardır, yani bu başvuruları bir bence orada değerlendirmekte yarar olduğunu düşünüyorum. Yani her konu uzmana mı gitsin, yoksa komisyonlarda tartışılmasın mı? Örneğin geçen toplantıda, yine Malik Bey'in söylediği, Van depremini bir dahaki toplantıya bırakmışsınız, diğer toplantıya ama gündemde göremedik.

Bu şikâyetleri pek de şikâyet olarak algılamayın, yani Komisyonun çalışmasına katkı sağlanması açısından, çünkü İnsan Hakları Komisyonunun çalışması Türkiye'nin demokrasisi açısından önemli, insan hakları açısından önemli, ama Komisyon çalışmalarında ciddi sıkıntılar çıkarsa Komisyonun da bir işlevi kalmayabilir. Bu bakımdan bu hassasiyete uymakta yarar olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gök.

Değerli arkadaşlar, bugün gerçekten ciddi bir iş yapıyoruz, Komisyonumuz tarihî bir anı yaşıyor, ilk kez bir kanunu esastan görüşüyor ve Türkiye'nin insan hakları sürecinde vatandaşımıza yeni bir kapı açacak bir kanunu görüşeceğiz insan hakları çerçevesinde. Bunu çok önemseydiğimizden dolayı tek gündem yaptım. Bakın, ben, normalde girişte sunuş da yapardım, bu sorduklarınızın bir kısmını sunuşta da anlatabilirdim, ama bu meseleyi çok önemseydiğimizden dolayı tek gündemle geçtik. O sizin talepleriniz, bizim önerge dosyamız var, dosyada duruyor. Ama, bundan önce de diyelim ki “Hatay'a gidelim.” Dediniz. Kim talep etti bunu Levent Bey? Siz talep ettiniz, biz gittik.

Efendim, cezaevleri. Cezaevleri alt komisyonumuz var. Bizim tek kapatmadığımız ve dört yıl boyunca açık tuttuğumuz komisyonudur. Cezaevleriyle ilgili birtakım sıkıntılarımızı orada konuşacağız ve onlar hemen seri bir şekilde gidecekler. Bakın, salı günü gittik, gerçekten de gitmemiz faydalı oldu,

belki Murat Bey konuşmasında bilgi verir, oraya girmeyeceğim. O bakımdan, bu önerileri de değerlendireceğiz.

Ayrıca, şunu sizden istirham ediyorum, komisyonumuz herkese açık, dilekçelere açık. Lütfen, Genel Kurul, evet, çok yoğun ama, buraya zaman ayırın. Yani biz kimseden ne bir şey kaçırmıyoruz ne bir evrak kaçırmıyoruz.

Uludere'ye gelince, Uludere'de çok ciddi bir çalışma içerisindeyiz. Orada insanlarımıza söz verdik, dedik ki "Bu işin sonuna kadar gideceğiz." Ama bir inceleme, soruşturma mantığıyla yürümemiz lazım. Biz burada Kızılay Meydanı'nda bir çalışma yapmıyoruz. Elbette soruşturmanın bir mantığı vardır...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkanım, ne yapıyor?

BAŞKAN – Bir dakika, dinleyin, dinleyin...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Dinle, dinle! Biz sizi dinliyoruz sabahtan beri!

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Hamza Bey...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yeter, haksızsınız! Sabahtan beri konuşuyorsunuz...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Hamza Bey...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Aynı hava, aynı mantık, hadi bakalım, bu sefer de burada başlayalım kavgaya. Ayıp ya!

BAŞKAN – Malik Bey, bir dakika...

LEVENT GÖK (Ankara) – Hamza Bey, burada başkanlar var, sen sakin ol, en genç üyemizsin sen.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika sakin olun...

Şimdi, sizin almış olduğunuz kararlar vardı, bu kararları elbette dışa dönük olarak biz uyguluyoruz, Başkanlık olarak takip ediyoruz. Almış olduğunuz kararları bire bir takip ediyoruz. Nereden talep edilmişti? Adalet Bakanlığından, İçişleri Bakanlığından, Millî Savunma Bakanlığından ve Türkiye İletişim Başkanlığından gibi...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Evet, Dışişleri Bakanlığı yok değil mi?

BAŞKAN – Dışişleri Bakanlığından böyle bir talebimiz yok, benim de böyle bir beyanatım yok, ama siz her duyduğunuzu bana sormazsanız... Biz buradayız, başka zaman bana telefon açılıyorsunuz, niye sormadınız? Böyle bir talebimiz yok, böyle bir beyanım da yok, ama şunu söyleyeyim: Kurumlardan geliyor evraklar, daha dün akşam Millî Savunma Bakanlığımızdan beklediğimiz dosya geldi, burada açıklamış olayım. Muhtemelen, cuma günü vaktiniz varsa alt komisyon alır, evrakı inceler, ama bakın, bunların bir özelliği var, bu soruşturma birkaç koldan yürüyor ve Diyarbakır Özel Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının gizlilik kararı çerçevesinde yürüttüğü bir soruşturma var. Kurumlar bu savcılıkla diyalog kurarak bize bilgi ve evrak gönderiyorlar. Yani

şimdi ben avukatlık yaptım, hâkimlik yaptım, şurada bir trafik kazası yaşasanız, dosyanız hâkimin önüne altı ayda zor gelir. Ee, burada 34 kişi ölmüş, komplike bir olay var, adım adım gidiyoruz. Sözümüz de var ve şeffaf yapıyoruz. Gelen bir bilgiyi kaçırdığımız yok veya sakladığımız yok, ama geldikçe bunu size sunuyoruz. Gelmeden, her gün, bilgi geldi gelmedi, geldi gelmedi; bunu konuşmak da anlamsız. O bakımdan, bir dosya geldi, bu dosyayı size muhtemelen bugün değil yarın ibraz edeceğiz, bütün komisyon üyelerimiz gelecek, dosyaya vâkıf olacaklar.

Şimdi, lütfen, bu konuyu kapatmak istiyorum.

Sayın Şener, Sayın Bakanımıza söz vereceğim.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Sayın Başkan, bir söz söylemem lazım.

Arkadaşlar, biz Komisyonla ilgili kararları birlikte almadık mı? Kimlere yazı yazacağımızı - burada sizin de katkınız oldu- hep birlikte değerlendirmedik mi? Bu yazıların tamamı Başkanlığımız tarafından yazıldı, cevapları da geliyor. Geldikçe de bilgileniyoruz. Burada aksayan bir şey yok.

Psikolojik olarak, bölgede gerçekten bu işi doğrudan yaşayan insanların sıkıntıları var, ben de onlarla diyalog içindeyim. Onları bugün ben davet ettim buraya.

Dolayısıyla, bu hassasiyete lütfen dikkatli olalım.

BAŞKAN – Gündeme geçelim, gündem içerisinde görelim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sezgin Bey, gündeme geçtik. Bakın, lütfen... Hayır, böyle yürüyemeyiz.

Biraz sonra size söz vereceğim, o zaman bunu da değerlendirin.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) - Sayın Başkan, burası İnsan Hakları Komisyonu, arkadaşlarımızın eleştirisi olur. Bu eleştiriler ağır da olabilir ama en azından milletvekillerimizin tahammüllü olması lazım, masaya yumruk vurarak konuşmaması lazım.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Siz de bu kadar kaşmayın.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Sezgin Bey...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ayıptır yani. Sizin başkanlığını yaptığınız bir toplantıda bir üyemiz konuşmak istedi...

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Ben seni tanıdığım için. Öyle değil. Sanki kavga edeceksiniz.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Ne kavgası kardeşim!

BAŞKAN – Tamam arkadaşlar.

Sayın Bakanım, buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün komisyonunuzla birlikte önemli bir tasarımı, bu Komisyonun misyonuna da en uygun, âdetâ temel görev alanıyla ilgili, Türkiye’de İnsan Hakları

Kurumunun kurulmasıyla ilgili tasarımı Komisyonunuzda görüşeceğiz. Doğrusu, bundan büyük bir memnuniyet duyduğumu da ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, sizlerin de ifade ettiğiniz gibi, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun tabii geçen dönemlerden bir farkı var; artık asli komisyon olarak bu tasarıları bakıyor. Bu, önemli bir değişimdir Türkiye’de. Daha önceki yıllarda araştırmaları vardı, bazı konuları incelerdi ama Meclise giden tasarılarında en fazla tali komisyon olarak müdahil olabiliyordu.

Onun için, bu yeni döneminiz de hayırlı olsun ve bu dönemin de ilk tasarısı bu, huzurunuzda gelmiş oldu. Ben de bu konuda sizlere kısa bilgi sunacağım.

Bildiğiniz gibi, bu tasarı, 2010 yılında Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen ve sonra seçimler dolayısıyla kadük olan bir tasarıdır. O zaman komisyonlarda da görüşülmüştü; tali komisyon olarak sizin komisyonunuzda geçen dönem, 23’üncü Dönemde, asli komisyon olarak da Anayasa Komisyonunda görüşülmüştü ve Genel Kurula da intikal etmişti. Doğrusu, biz, bu dönem tekrar bu tasarı üzerinde geniş bir çalışma yapmak yerine, aynı tasarımı vakit kazanmak açısından göndermiş olduk ve şu anda bir önceki Meclise intikal eden tasarı aynen huzurlarınızda.

Bizim de burada Hükümet olarak ve ilgili Bakan olarak teklifimiz, biraz önce Sayın Başkanın ifade ettiği gibi, tasarımı alt komisyona havale ederseniz komisyon olarak, biz de katkı veririz, sivil toplum kuruluşlarının da katkıları alınır ve buradan daha da olgunlaşarak Genel Kurula sevk edilmiş olur. Ben de o teklifi destekliyorum ve o konuda bize düşen görev neyse Hükümet olarak, kurumlar olarak o katkıyı burada vereceğimizi ifade etmek istiyorum. Onun için de şu anda, doğrusu, bu tasarımın içeriğine bugünkü takdimimde girmiyorum. Tasarı elinizde, bu nasıl olsa alt komisyonda daha farklı katılımlarla tartışılacak, olgunlaşacak ve buraya gelecek. Burada, o zaman, son şeklini geniş şekilde tartışma imkânı bulacağız.

Ama birazcık insan haklarıyla ilgili diğer tasarılarla ilgili de bu vesileyle size bilgi sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, Türkiye demokratikleşme ve insan haklarını koruma alanında geçtiğimiz dönemlerde önemli adımlar atmıştır, önemli mesafeler almıştır ve bugün, dünyada, gerçekten, demokratikleşme alanında belirgin ülkelerden birisidir. Bu, sorunlarımız yok anlamında değildir. Her ülke insan hakları konusunda daima hassasiyet gösterecek, sürekli çalışmalar içinde olacak ve gereklerine göre, çağın gereklerine göre de, yeni ihtiyaçlara göre de yasal düzenlemeler tabii yapacaktır. Her ülkenin bu konularda sorunları olabilir ama şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye, artık, şükür, uluslararası mahkemelerde sürekli işkencelerle anılan, faili meçhullerle anılan bir ülke durumunda da değildir tabii. Millet iradesinin belirleyici olduğu, şeffaflığın geliştiği, giderek açık topluma doğru daha ileri adımlar attığımız bir dönemi yaşıyoruz.

Bu çerçevede, tabii, mevzuatımızda da büyük değişiklikler olmuştur. Anayasa'da, kanunlarımızda, en azından, kabinenin içinde ilk kuruluşundan beri değişik bakanlıklarda bakanlık yapan birisi olarak da, özellikle 2003, 2004, 2005, 2006 yıllarında o Parlamentodan geçen değişik paketlerin hepsi insan hakları odaklıdır. Bir kısmı Kopenhag Kriterlerini tamamlama anlamında, bir kısmı ülkemizin ihtiyaçlarını karşılama anlamında, doğrusu, hem Anayasa'da hem yasalarımızda ciddi düzenlemeler yapılmıştır. Yani bunların genel özelliği insan hakları odaklı olmasıdır.

Şöyle bir örnek vereyim: Tabii, insan hakları dediğimizde, insan hakları ihlallerinin en kınanacak olanı, insana hiç layık görmediğimiz, reddettiğimiz işkence. Türkiye yıllarca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde, ülke olarak, devlet olarak, en fazla işkenceden yargılanmıştır ve biz bununla anılıyorduk. Şu anda, Türkiye aleyhine işkence davalarının neredeyse artık hiç sözü edilmez olmuştur. Sebebi şu: Biz 2005 yılında Türk Ceza Kanunu'nda çok ciddi bir düzenleme yaptık. Ne yaptık? İşkence suçuyla ilgili cezayı çok ağırlaştırdık, zaman aşımını, tecilini önledik, paraya çevrilmesini kaldırdık ve öyle ağır cezalar almaya başladılar ki kimse cesaret edemez oldu. Tabii, bunun yanında, güvenlik personelinin eğitimi, bu konudaki psikolojik ortamın oluşturulması, diğer tedbirler buna destek oldu. Yani sizler de görüyorsunuz, bunları, bu konuları, arkadaşların belirttiği gibi, iktidar-muhalefet yaklaşımıyla değil, rahatça konuşabilmeliyiz. Diyelim ki Türkiye'de bir karakol ve polis merkezleri olgusu vardı yani işkence dediğimizde, genelde bu motif gündeme geliyordu. Şimdi, dikkat ederseniz, pek gelmiyor. Son zamanlarda, bir tane İzmir'de -medyaya da düştüğü için- olay var; o da polis merkezinin kendi kamerasıyla kaydedilerek mahkemeye delil olarak sunuluyor. Sebebi şu: Şu anda kamerasız bir tane polis merkezi veya eski ismiyle karakol yoktur. Ben İçişleri Bakanlığı dönemimde, 2008 yılını "Polis Merkezleri Yılı" ilan ettim ve toplantıda valilere talimat verdim, dedim ki: "Bu yıl sonuna kadar bütün polis merkezleri gözden geçirilecek -2 bin küsurdur bu- hepsinin fizik yapısı yeniden ele alınacak -temizliği, dizaynı- mutlaka hepsinde kamera olacak, mutlaka bir gün bile gözaltı olsa o gözaltının şartları yeniden düzenlenecek, duş imkânı dâhil diğer imkânları sağlanacak." Ve 40 bin polisi eğittik. Karakolda nasıl görev yapılır? Vatandaş geldiğinde, ister şikâyet için gelsin ister zanlı olarak gelsin ister bilgi almak için gelsin, nasıl davranılacak, hangi sözler söylenilecek, nerede oturacak, ne ikram edileceğine kadar... Bugün, kurum olarak, baktığımızda, orada bir rahatlama vardır. Yani diğer konularda da mümkün olduğunca böyle kalıcı çözümleri doğrusu ben çok önemli görüyorum.

Tabii, bunu şunun için söylüyorum: Ülkemizde sorunlarımız var ama çok iyi gelişmeler de var. Tabii, esas olan, insanı merkeze alarak sürekli bu hassasiyetleri korumak.

Biraz önce Başkanımız da ifade etti, 12 Eylül 2010'daki Anayasa değişikliğinde çok ciddi bir adım atıldı. Anayasa Mahkemesi, bir anlamda, insan hakları mahkemesi konumuna getirildi yani bireysel başvuru hakkı ilk defa -insan haklarıyla ilgili bireysel başvuru sadece- oraya getirilmiş oldu.

Şimdi onun düzenlemesi yapılıyor, yakında başlayacak. Tabii, Uluslararası İnsan Hakları Mahkemesine Türkiye'den çok fazla dava gidiyor, iç hukukta bunların çözümlenmesi açısından bu önemli gelişmedir ve bir de Türkiye'de Yüksek Mahkemenin, Anayasa Mahkemesinin İnsan Hakları Mahkemesi konumuna getirilmesi önemli bir değişimdir. Önümüzdeki yıllarda o çalışmalarda doğrusu biz önemli sonuçlar bekliyoruz.

Tabii, dileğimiz, bu 82 Anayasası'nın... İşte dün önemli bir gündü ama o Anayasa hâlâ gündemde. 24'üncü Dönem Parlamentonun, inşallah, bu Anayasa'yı değiştirmesi sorunlarda temeldir arkadaşlar, yani hepimiz öyle bakalım. Bu Anayasa'yla istediğimiz kadar uğraşalım, insan hakları anlamında, demokratikleşme anlamında en ileri adımları atamayız yani sivil anayasa yapılması gerekir. İnşallah bu dönem, komisyon çalışıyor, bu konuda bir gelişme olur ve 24'üncü Dönem Parlamento bu konuda damgasını vurmuş olur.

Bir de kısaca -çok uzatmayacağım ben- şu günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen veya gelmek üzere olan tasarılarından yine -hepsi insan haklarıyla ilgili- bahsetmek istiyorum sizlere bilgi sunmak amacıyla.

Bunlardan birisi, şu anda görüştüğümüz tasarı, İnsan Hakları Kurumunun kurulması. Şu anda, Başbakanlıkta bir İnsan Hakları Başkanlığı var, o da bana bağlı bu dönem, illerimizde de var biliyorsunuz ama bunun Birleşmiş Milletler Paris Prensipleri'ni de karşılayan, ülkemizin ve insanımızın ihtiyaçlarını daha iyi karşılayan, bağımsız çalışan bir kurum hâline gelmesi için bu tasarı üzerinde çalışıyoruz, alt komisyonda inşallah o yönde çalışmalarımız devam edecek.

Kolluk Gözetim Mekanizması Tasarısı. Ben İçişleri Bakanlığında doğrusu bunu hazırlatmıştım, iyi bir çalışmadır o. Yani biliyorsunuz, devlet ile vatandaş arasında, kamu ile vatandaş arasında daima insan hakları ihlalleriyle ilgili konular daha çok güvenlik personelinin davranışlarından kaynaklanır, evvelden beri bu böyledir. Dolayısıyla, o alanı biraz daha denetime almak amacıyla bu tasarımı hazırlattık. Bazı ülkeler bunu uyguluyorlar ve başarılı da olmuş yani idari soruşturma oluyor, vatandaşın şikâyeti veya bir yaralama, ölüm varsa zaten adli yargıya intikal ediyor ama bir de vatandaşların daha da sofistike, daha böyle belki hafif de olsa bu tür şeylerini ileteceği bir yeni mekanizma kuruyoruz güvenlik personelinden rahatsızlıklarını ileteceği. O, şu anda geldi, Türkiye Büyük Millet Meclisine yeniden intikal etti; yani geçen dönem ben göndermiştim, kadük olmuştu, şimdi tekrar geldi.

Bir ombudsmanlık var biliyorsunuz, bu alandaki en önemli yani kamu denetçiliği kurumunun kurulması. Biliyorsunuz, biz, bunu kanun olarak çıkarmıştık, 22'nci Dönemde çıkarmıştık ama Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Sebebi, Anayasa'da yeri yok diye. 2010'daki Anayasa değişikliğinde bu anayasal kurum hâline getirildi, şimdi uyum yasası olarak bu hazırlanıyor, çalışmalar

bitme safhasında. Ben takip ediyorum. Adalet Bakanlığımız yürütüyor. Çok kısa süre içerisinde, bu, Meclise intikal edecek. Bu alandaki, Türkiye'deki önemli adımlardan birisi bu olacak.

Yine buna benzer, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir tasarı var, tamamen insan haklarıyla ilgili. Bu da biliyorsunuz, uyum yasası niteliğindedir. 12 Eylül 2010'daki Anayasa değişikliğinde yine bu konuda bir madde vardır ve onun yasasını çıkarmak anlamında bu da olgunlaşıyor, bir iki hafta içinde Meclise intikal edecek.

Son olarak da burada ifade etmek istediğim, Ayrımcılıkla Mücadele Kurulunun Kurulması Yasa Tasarısı. Bunu da ben İçişleri Bakanlığım döneminde doğrusu bir yıl çalıştırdım, sivil toplum da buna ciddi şekilde katıldı, uluslararası katılım da oldu. Türkiye'de doğrusu ihtiyacı duyulan bir alan olarak düşünüyoruz biz ve onun da Meclise intikali için çalışma içindeyiz. Bunu ben Bakanlığım döneminde Başbakanlığa göndermişim, Bakanlar Kuruluna da sunumunu yapmışım, Meclise intikal edemedi seçimden dolayı ama şu sırada bunun üzerinde arkadaşlarımız çalışıyorlar. Umuyorum, bu da kısa sürede...

Böylece bu beş tasarı bu yıl, bu yasama döneminde yasallaşırsa Türkiye'de insan haklarıyla ilgili ciddi bir kurumsal ve yasal zemin oluşmuş olacak ve Komisyonunuzun bu konuda tabii desteğini, katkısını istiyoruz.

Bazen şöyle tartışılıyor, o da yine bizim kendi aramızda, bazen bürokrat arkadaşlarla da tartışmalarımızda gündeme gelir: Bu kadar farklı yasaya gerek var mı? Yani İnsan Hakları Kurumu içinde ayrımcılıkla mücadele de olsun, kişisel verilerin korunması da olsa olmaz mı yahut da ombudsmanlığın içinde bunlar telafi edilemez mi? Olabilir ama benim kendi görüşüm ve birçok ülkenin de tercihi, bizim gibi ülkelerde buradaki çokluktan rahatsız olmamak lazım. Daha özel alanları içine alan, daha rafine hazırlanmış, diyelim ki, ayrımcılıkla mücadeleye özel vurgu yapan bir kurumlaşma çok faydalıdır veya kolluk gözetim mekanizması gibi. Yani bu konularda ben, doğrusu, hepsinin bir araya toplanması görüşünden yana değilim.

Tabii, insanı koruyacak özel mekanizmaları bizim kurmamız ve işletmemiz lazım. Doğrusu, bu tasarıları ben önemli görüyorum.

Değerli arkadaşlar, son olarak da şunları ifade ediyorum: Tabii, genel anlamda demokrasimizin derinleşmesi, gerçek açık toplum kimliğini kazanmamız pek çok toplumsal sorunumuzu da çözecektir yani pek çok toplumsal sorunumuzun temelinde de insan hakları ve demokratikleşmeyle ilgili yetersizlikler söz konusudur. Onun için, biz çoğulculuğu ve çok renkliliği, bunların huzur içinde bir arada olmasını sağlayacak bir atmosferi önemli görüyoruz yani farklılıkların harmonisi bizim zenginliğimizdir diye bakıyoruz. Bir de bu boyutuna işaret etmek isterim.

Hükümet olarak biz, bu konularda ne kadar ciddi tedbirler alınır ve insanımızı ne kadar daha fazla kendi hakkıyla, hukukuyla koruyabilirsek ondan memnuniyet duyarız. Bu konulardaki

çalışmalarımızda hep en geniş şekilde baktık yani temel misyon edindik bunu. Bu konudaki hassasiyetimiz de bu şekilde devam ediyor, onu da ifade etmek isterim.

Tekrar ben Komisyonunuza başarılar diliyorum. Bu tasarının hem Birleşmiş Milletler Paris Prensiplerini karşılayacak şekilde, daha önemlisi de ülkemizin ve insanımızın ihtiyacını karşılayacak şekilde yasalaştırılması yönünde Komisyonunuzun destek ve çabaları için şimdiden teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar diliyorum, tekrar saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

Özellikle bahsettiğiniz kanun tasarılarından Kamu Denetçiliği Kanunu Tasarısı geçtiğimiz dönem Anayasa Komisyonumuza gelmişti, orada uzun tartışmalardan sonra olgunlaşmıştı da. Yani belki de en hazır kanun tasarılarından bir tanesi bu ya da Adalet Bakanlığımız, Hükümetimiz bir an önce buraya sevk ederse muhtemelen en kolay çıkacak tasarılarından bir tanesi olacaktır.

Kamuoyunda tartışılan konulardan bir tanesi de bu nefret suçlarıyla alakalı, yavaş yavaş artık sivil toplum bu konuyu tartışıyor, acaba bunu Türk Ceza Kanunu içerisine bir madde ekleyerek mi yapalım yoksa ayrı bir kanun tasarısı olarak mı getirelim gibilerinden. Aslında, benim şahsi kanaatim, Türk Ceza Kanunu'na bir madde veya birkaç fıkra ekleyerek çok pratik şekilde yapılabilecek bir düzenlemeyle bu nefret suçları da bizim literatürümüze girebilir ama aslında her şeyden önemlisi, zaten şu anda dahi Türk Ceza Kanunu'nda nefret iklimini ortadan kaldıracı düzenlemeler var, ırkçılıkla alakalı, işkenceyle alakalı, ayrımcılıkla ilgili mesela, ayrımcılıkla ilgili çok güzel bir düzenleme var ama ne hikmetse, bazen bu konuları savcılarımız gündemlerine almakta zorlanıyorlar.

Geçtiğimiz günlerde bir miting oldu. Mitingde pankartlar açıldı. Biz de buradan suç duyurusunda bulunduk. Bizim suç duyurumuz sadece pankartaydı, yoksa oradaki, mitinge gelmiş insanların orada miting yapmalarına elbette bir şey demiyoruz, aksine, destekliyoruz mitingi. Hatta o pankart o yapılan mitingi zehirledi belki de bir yerde ama o pankarta hoşgörü gösterirsek, işte böyle böyle nefret tohumları ekiliyor ve böyle böyle ayrımcılık başlıyor toplumda.

O bakımdan, öncelikle savcılarımızın da var olan kanunları birebir uygulamalarını arzu ediyoruz.

Değerli üyelerimize şimdi kanunun tümü üzerinde söz vereceğim.

Sayın Tanrıkulu...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; ben de öncelikle şunu söyleyeyim: Gerçekten de üç dört tane önemli kanun tasarısı var, gelecek, bekliyoruz biz onları. Türkiye'deki insan hakları ortamına katkı sunacağını düşünüyoruz bizler de. Ancak, bu tür kanunların yasama organına gelmeden önce, hazırlık sürecinin de daha sivil ve katkıya açık olması

lazım. Ancak, gördüğümüz kadarıyla, bize sivil toplum kuruluşlarından gelen eleştiriler, hem bugün görüşmekte olacağımız İnsan Hakları Kurumu Yasa Tasarısı hem de işte hâlen Başbakanlıkta bekleyen yasa tasarıları konusunda sivil toplumun yeterli katkısının alınmadığı noktasında ciddi eleştiriler var. Umuyoruz, bu tasarıda olmadı ama bundan sonraki tasarılar da bize gelmeden önce ilgili kuruluşların katkıları alınır, yapılış süreci de sivil toplumun, bu alanda çalışmış kuruluşların, üniversitelerin, baroların katkısına açık hâle gelir. Dolayısıyla, bizim buralarda belki de alt komisyon kurmaya da gerek kalmadan, tam olgunlaşarak... Çünkü bu tür kurumların gerçekten de büyük bir mutabakatla yapılması lazım yani bir siyasal tercihle değil, tek bir siyasal partinin bir siyasal tercihiyle değil, bugüne kadar oluşmuş tecrübeler, literatür, dünya örnekleri, bildirgeler esas alınarak yapılması lazım. Ancak o şekilde yapılırsa gerçekten de Türkiye’de insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesine hizmet eder. Umuyorum, bu çalışmada olmadı ama bundan sonraki çalışmada olur.

Tasarıya geçmeden önce Sayın Bakana işkenceyle ilgili birkaç şey ifade etmek istiyorum. Sayın Bakanın görüşlerine ben katılmıyorum. İnsan hakları konusunda, işkence konusunda uzun süre Türkiye İnsan Hakları Vakfında çalışmalar yaptım, hâlen de Türkiye İnsan Hakları Vakfıyla ilişkim devam ediyor. Onun verilerini almıştım ben ve o verilerle ilgili olarak Sayın Bakan, Meclisin araştırma komisyonuna da bir veri çalışması yaptırmak istemiştim. Gerçekten de Meclisin araştırma komisyonu çok ciddi bir araştırma yaptı. 2002 tarihinden 2011 yılının sonuna kadar işkence suçları ile memura karşı direnme ve mukavemet suçları arasındaki karşılaştırmayı istedim ve aynı soruyu da Başbakanlığa, Adalet Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına sordum ama çok ilginç bir tabloyla karşı karşıya kaldık. Tablo şu: Sayısal olarak işkence ve kötü muamele suçlarında bir azalma olmuş ama memura mukavemet, direnme ve hakaret suçlarında olağanüstü bir artış olmuş yani yüzde yüzlük bir artış değil yüzde binlik bir artış olmuş.

Dolayısıyla, bize sivil toplum kuruluşlarından gelen eleştiriler de şu: Genellikle insanların kolluğa gelmeden önce, güvenlik güçleriyle karşılaşmadan önce bir vesileyle kötü muamele ve işkenceye maruz kaldıkları veya denetim, gözetim merkezlerinde işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları ama bu suçu örtmek amacıyla da güvenlik güçlerinin mukavemet, hakaret gibi tutanak tutarak bunu örtmeye çalıştıkları yönünde çok ciddi eleştiriler geldi. Nitekim, bu Bakanlıktan gelen bu istatistiki veriler de bunu doğruluyordu. Bununla ilgili olarak yani işkence suçları ile memura mukavemet ve direnme suçları arasındaki ilişkinin araştırılması amacıyla Mecliste bir araştırma komisyonu kurulmasını istedik, bütün dayanaklarını ortaya koyduk gündeme de alındı, ön görüşmesi yapıldı ancak, maalesef, ön görüşmeden sonra gündeme alınması reddedildi. Eğer Bakanlığınız yani sizin Başkanlığınızda Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı bu konuda bir araştırma yaparsa bence işkence suçlarında ciddi bir azalma olmadığı ortaya çıkacak. Nitekim, bizim bu eleştirilerimizi -sizinle de mutlaka görüşmüştür- Ekim ayında Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri

Türkiye'yi ziyaret etti ve 10 Ocak tarihinde de 40 sayfalık bir rapor yayımladı. O rapor mutlaka sizde de vardır, okumuşsunuzdur. O rapordaki ciddi eleştirilerden bir tanesi de işkence suçlarındaki cezasızlık ile memura mukavemet suçlarındaki artış. Yani çok ciddi bir biçimde buna dikkat çekmişti ve insan hakları konusunda Hükûmeti bu noktada eleştirmişti. O eleştirileri de dikkate alarak böyle bir ilişkinin araştırılmasının yararlı olacağını düşünüyorum. Sonuçta, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri sizlerle de görüştüğünden sonra ve sizlerin izniyle bu raporunu açıkladı ve o raporda da çok ciddi eleştiriler vardı. Dolayısıyla, işkence konusunda... Tek bir insana işkence yapılmaması lazım, sayısal bir düşüş olabilir ama tek bir insana bile işkence yapacak bir zihin dünyası varsa bizim bütün kurumlar olarak, İnsan Hakları Komisyonu olarak da bununla mücadele etmemiz lazım.

Görüşülmekte olan tasarıyla ilgili olarak da -kayıtlara geçmesi bakımından- Türkiye'de insan hakları ortamının önemli kuruluşları, Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye şubesi 23 Mart 2012 tarihinde ortak bir açıklama yaptılar ve bu ortak açıklamayla Komisyona sevk edilen bu tasarıyla ilgili eleştirilerini ortaya koydular. Bu eleştiriler de bu alanda çalışan kurumlar bakımından ve bizler bakımından önemli eleştiriler. Biraz sonra kayıtlara geçmesi bakımından vereceğim. Biz, her ne kadar tasarı buraya gelmişse de sivil toplumun katkısına açık bir hâlde yapılmadığı için, Paris İlkelerine uygun bir tasarı önümüzde olmadığı için, öncelikle bu tasarrın Komisyondan geri çekilmesi ve hazırlık sürecinin de sivil toplumun katkısına açık bir hâlde getirildikten sonra, burada tartıştıktan sonra Komisyona getirilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Bu konudaki yazılı önergemizi, geri çekilmesine yönelik önergemizi ve bu kuruluşların raporunu kayıtlara geçmesi bakımından sunuyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yalnız, Sayın Tanrıkulu, bu sivil toplum örgütleri bizimle diyalog kurdular ve biz de kendilerine dedik ki: “Alt komisyon sürecinde sizlerin görüşlerinin hepsine itibar edeceğiz, sizleri dinleyeceğiz.” Dolayısıyla, bundan son derece memnun olduk yani yeniden bu kanunun geri çekilmesi, yeniden bir hazırlık süreci, nereden baksak bir yıldır, onun için kimse de bir yıl beklemek istemez herhâlde. Dolayısıyla, ben, sanki o arkadaşlarımızın gerçek iradesinin alt komisyonda kendilerinin muhatap alınması ve dinlenmesi olarak algıladım ve kendilerine de bu imkânın verileceğini söyledik, taahhüt ettik. Dolayısıyla, tabii, takdir sizin ama...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ben kayıtlara geçmesi açısından söyledim. Yoksa alt komisyon tabii ki kurulur, sivil kuruluşlar, üniversiteler, barolar, akademisyenler çağırılır, dinlenir ama kayıtlara geçmesi bakımından.

BAŞKAN – Tamam, alındı, kayıtlara geçti.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kürkcü...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Sayın Başkan, ben bu insan hakları kuruluşlarının açıklamasının elinizde olduğunu düşünüyorum. Sayın Sezgin Tanrıku da bu konuyu ifade etti. Bu metin elde ancak birkaç noktaya -yani herkesin elinde olmadığı için- kurul üyelerinin dikkatini çekmek istiyorum.

Tasarının en büyük zaafı bunun kamudan, devlet organlarından tamamen bağımsız bir organ olarak kurulmayışı. Burada insan hakları tartışması... Zaten bu komisyonda baştan beri çokça bu bir tartışma konusu oldu.

İnsan hakları meselesi devlete emanet edilemez çünkü insan hakları tartışması esasen birey ile devlet arasındaki ihtilafın konusudur. Dolayısıyla, zaten ihlalcinin ihlali önleyemeyeceği gerçeğinden, hakikatinden, yüzlerce yıllık insan hakları mücadelesi deneyiminden çıkan sonuç, bu kurumların devletten bütünüyle bağımsız olmasıdır. Fakat bu şu anlama gelmez: Onların kamu fonlarından yararlanmaları, kamunun bu kurumların işleyişine kaynak tahsis etmesi, bu kurumların kamuya borçlu ya da ona bağımlı, onun iç işlerine müdahil olabileceği yapılarla teçhiz edilmesi anlamına gelmez. Daha basit bir ifadeyle, bu yasanın en başta çözmesi gereken mesele onun kendi ayağına dolanmaktadır. İhlalci olan, soyut ve somut olarak, tarihî ve siyasi olarak ihlalci olan kurum devlet, insan haklarının gözetilmesi ve devletin denetlenmesi için oluşacak olan kurumun da başına geçmekte, onu yönlendirmektedir. Bence, bu çelişki kaynağında giderilmediği için burada bir temel kusur var. Umarım bunu alt komisyonda ya da başka yolla giderme imkânı bulunabilir. Şimdi, bunu Sayın Bakanın da açıklamalarıyla beraber düşünecek olursak, tabii Sayın Bakanın iyimserliğini paylaşmak isterdim. Böyle bir iyimserlik bir serap gibi de olsa bir an için hepimizi sarsaydı, bu yasaya da o manada yol verebilirdik. Fakat gerçek durum aslında, devletin elinde güç bulunduran bütün birimleriyle yurttaşlar arasındaki ihtilafın derinleşmekte olduğu yolundadır. Cezaevleri Komisyonumuz bunu kendi gözleriyle gördü ve görmeye devam ediyor.

Osmaniye Cezaevinde gördüklerimizin ben hemen hemen bütün kapalı cezaevlerinde daha çok devletle şu ya da bu şekilde ihtilafa düşmüş, yasayla şu ya da bu şekilde ihtilafa düşmüş yurttaşlar ve çocukların bulunduğu cezaevlerinde süregittiğinin altını çizmek isterim. Osmaniye Cezaevinde yaptığımız incelemeden sonra cezaevinde bir düzelme oldu hakikaten; bu düzelme şudur: Hiçbir şeyin düzelmediğini arkadaşlar faks yoluyla bize iletebildiler. Ama gelen faksın içerdiği gerçek, bizim orada gözümüzle gördüğümüz, hissettiğimiz, duyduğumuz, bize söylenen, açıklanan ve Komisyon üyelerimizi neredeyse dehşete düşüren durumun istikrarlı olarak sürmekte olduğuydu.

Şimdi, dolayısıyla bir insan hakları kurumu, ister istemez devletin özne olduğu bütün ihlalleri izlemek, denetlemek ve giderilmesi için tedbirler almak, bunları kurumlara aktarmakla görevli olacağına göre, bunları hiçbir şekilde kollamayacak bir yapıya kavuşmalıdır. İşte Paris ilkeleri, esasen

en çok bunun altını çizmektedir. Fakat önümüze gelen yasa tasarısı bu insan hakları kuruluşlarının da belirttiği gibi aslında bazı düzeltmeler içeren ikinci versiyon değil, kadük olmuş olan birinci versiyonun bize iletilmesiyle önümüze gelmiştir. Burada da bir özensizlik olduğu, yani en azından, devleti kollasa bile uzlaşma arayan metni değil de daha kötü metni bize yollamış olduğu için de bence ciddi bir problem var. Dolayısıyla, bunun geri çekilmesi önerisi başka bir tedbir olmadığı kaydıyla arkadaşlarımız önerdiler; ben de buna katılıyorum, imzama attım. Eğer bunu alt komisyonda giderebileceğimizi, sadece insan haklarıyla ilgilenen bağımsız kuruluşları değil, aynı zamanda, insan hakları konusunda çalışan akademisyenleri, uzmanları, yani hakikaten dört başı mamur bir kanun tasarısı bize verebilecek olan bir çalışmayı düzenleyebilecekseniz ve bu bir yıldan kısa bir sürede sizin dediğiniz gibi olabilecekseniz, o zaman bu şartlarla bu görüşmeye geçebiliriz, böyle bir kurulun oluşturulmasına. Fakat bu hâliyle bence ya geri çekilmeli ya bir çare bulunmalı ve bu hiçbir şekilde yani Hükûmetten gelen her şeyi ret eğiliminden kaynaklanmıyor. Bu gelen şey Paris ilkelerine uymuyor. O yüzden de biz bir İnsan Hakları İnceleme Komisyonu olarak bu uluslararası normun gerisinde hareket edemeyiz ve içinden geçmekte olduğumuz durumda hak ihlalleri, devletin, kolluğun, polisin, Adalet Bakanlığı personelinin, Jandarmanın kırsalda ya da kentte sadece siyasi maksatla hareket eden yurttaşlara değil, aynı zamanda sıradan yurttaşa karşı da davranışlarının son derece sertleştiği bir aşamada bizim için bir sigorta olabilir usulüne uygun bir yasa; o yüzden, buna daha çok özen göstermemizi diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, belki Sayın Bakanımız da cevap verecektir ama ben tartışmalar daha fazla uzamasın diye şey yapıyorum şunu şöyle bir şekilde. Bu kanun tasarısı Hükûmet tarafından yenilenme tekniğiyle buraya gönderilmiştir. Yani yeniden ele alarak, çalışarak ve bir imzaya açarak değil. Çünkü birçok kanun aynı yenileme içerisinde buraya gönderilmiştir. Dolayısıyla yenileme usulüyle gönderildiği için kanunun içeriğinde bir değişiklik yapma imkânına kavuşamamıştır ama böyle gelmesi belki bizim de bir şansımızdır. Bu kanun üzerinde çok da fazla oynama imkânına kavuştuk bu şekilde. Dolayısıyla ben alt komisyonun önünde çok açık bir alan olduğu düşüncesindeyim ve alt komisyonda bunlar ele alınabilir.

Sayın Güzel, buyurun.

ÜLKER GÜZEL (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım ve değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle ben, Komisyonumuza bu şekilde bu kadar önemli bir kanunun getirilmiş olmasından duyduğum memnuniyeti ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum ve ilk dönem olan milletvekilliğimin İnsan Hakları Komisyonunda bulunmuş olmaktan da gurur duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Bugüne kadar Sayın Başkanımızın ve Komisyonumuzun yapmış olduğu çalışmalardan da gurur duyduğumu ve bu bakımdan da son derece başarılı ve güzel çalışmaların gerçekleştirildiğini, gerçekten ismine uygun bir çalışma gerçekleştirildiğini gözlemledim ve bunu belirtmek istiyorum.

Türkiye’de bugün demokratikleşme ve insan hakları konusunda çok önemli adımlar atılmaktadır. Bu, sadece ekonomik anlamda değil, sosyal ve siyasi açılardan bugün Türkiye’de bir tarih yazılmaktadır. Böyle bir durumda sadece ben genel mahiyette birkaç cümle söyleyerek konuşmamı tamamlamak istiyorum. İnsan hakları, sadece hukuken birtakım düzenlemeler yapmak, kanunlar, yönetmelikler tertipleme ve bazı uluslararası kuruluşların, Birleşmiş Milletler gibi, Avrupa Birliği gibi ve Birleşmiş Milletlerin bünyesinde kurulan diğer birtakım komisyonların almış oldukları düzenlemeler gibi kanunen yazılan ve insanlara birtakım yaptırım getiren metinlerle gerçekleştirilebileceğine ben pek inanmıyorum. Belki bunlar, toplumlarda bir düzenlemeyi gerçekleştirmek için olması gereken normlardır. Fakat esas olan, insan faktörüdür ve bu insan faktörünün mutlaka eğitimle düzenlenmesi ve bu insan faktörünü eğitimle birbirine saygıda, birbirine sevgide ve insanların birlikte yaşayarak hakkın hiçbir zaman sınırsız olmadığı bilincine kavuşturulması gerektiği düşüncesindeyim. Yani özellikle kanun ve düzenlemelerle belki birtakım şekil ve yaşama şartlarını oluşturmak mümkün olabiliyor ise de bunun altında insan yatmaktadır, insan faktörü vardır ve bu insanı yetiştirmek bizim temel felsefemizdir. Ancak burada bu insanların kültür, sosyal açılardan geniş bakış açısına sahip olduğu kadar kendine güvenen, karşısındaki insana saygı duymasını bilen, eğitilmiş, iradeli bir nesil olarak yetiştirilmesi gerekiyor.

Bir cümle daha ilave etmek istiyorum. İnsanlar, bu dünya üzerinde bütün ülkeler birlik ve beraberlik içinde yaşamak zorundadırlar belirli çerçeveler içinde. Birtakım ortak menfaatlerin kurulabildiği bu düzende özellikle karşılıklı haklara saygıyı prensip olarak kabul etmek gerekmektedir ve bizim yaşayarak elde ettiğimiz haklarımızın hiçbir zaman sınırsız olmadığına da inanmamız gerekmektedir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, biz teşekkür ederiz.

Sayın Özdemir.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Teşekkürler.

Sayın Başkanım, bir kere daha Sayın Bakana teşekkür ediyorum. Bir şeyi Sayın Bakanım burada bizi dinlerken, lütfen, muhalefet milletvekili içgüdüleriyle söylüyor algısıyla düşünmeyin. Yani ekonomide, sosyal yaşamda farklı pencerelerden bakabiliriz. Örneğin, enflasyon hesap edilirken sepete konanların adedini değiştirirseniz enflasyon oranları farklı çıkabilir. Sosyal düzenlemeler de bu farklı olabilir ama temel insan hak ve özgürlüklerinde, insan hakları noktasında kriter tektir.

Şimdi sizi dinledim Sayın Bakanım. Yine söylüyorum, eleştiri olsun diye söylemiyorum. Evet doğru, AKP iktidarı döneminde cezaevlerinde sistematik işkence yok denecek kadar azaldı cezaevlerinde görüyoruz geçmiş dönemden bu tarafa. Ama başka bir şey var, keyfî uygulamanın, kötü muamelenin, insan hak ve ihlallerinin de cezaevlerinde giderek arttığını hep birlikte tespit ediyoruz, geçen dönemden bu tarafa görüyoruz. En son işte, Osmaniye Cezaevindekini arkadaşlarımızla birlikte tespit ettik. Yasada, yönetmelikte olmamasına rağmen, bir cezaevi müdürünün keyfî uygulamasıyla cezaevine giren çıkan kadın erkek, siyasi adli tutuklu hiç fark etmeksizin herkes affedersiniz makatlarına kadar insanların iç çamaşırları indirilip aranıyor. Bu nerede, hangi yasada, hangi hukukta var ama fiili uygulama bu. Cezaevi müdürü de bunu zaten inkâr etmiyor, diyor ki “Güvenlik gerekçesiyle yapıyorum.”

Şimdi Sayın Bakan, elimde bir tablo var. Daha bundan altı ay öncesine kadar Sayın Adalet Bakanı da Mecliste, hangi platformda konuşursa konuşsun tutuklu ve hükümlü oranı yüzde 48, yüzde 42 tutuklu, geri kalan kısmı hükümlü olarak sayardı. Her ne hikmetse Sayın Bakan üç aydan bu tarafa bu söylemini değiştirdi, Türkiye’deki tutukluluk oranını yüzde 28 olarak veriyor.

Ben hukukçu değilim, her fırsatta söylüyorum Sayın Bakan. Bizde şimdiye kadar, üç ay öncesine kadar, gelişmiş demokratik ülkelerin de tamamında, dünyada hükmen tutuklunun tutuklu sayıldığı, yani hükümlü sayılamayacağı bir gerçekken, Sayın Bakan da bunu daha önce ifade ediyor olmasına rağmen, şimdi, âdeta toplumu aldatmak adına bir rakam kargaşası yaratıyor Sayın Adalet Bakanı.

Önümde de tablo var; tutuklu oranını 31/12/2002’de, şöyle söyleyeyim, hükmen tutuklu yüzde 6,6, tutuklu oranı yüzde 41,4, hükümlü oranı yüzde 52 imiş 2002’de. Şimdi giderek tablo değişmiş, 31/12/2011’de hükmen tutuklu yüzde 14,2, tutuklu oranı yüzde 28, hükümlü oranı yüzde 57,9.

Sayın Bakan çıkıyor diyor ki: “Türkiye’de tutuklu oranı yüzde 28 oranına düşmüştür. Avrupa standartlarının üstündeyiz.” Yani Sayın Bakan, bu kadar toplumla alay edercesine bir rakamı çarpıtmaya bir Adalet Bakanının hakkı var mı? Dünyanın neresinde görülmüş ya da size soruyorum, hükmen tutuklu sizce tutuklu mudur, hükümlü müdür Sayın Bakan? Böyle bir anlayış olabilir mi?

Biraz önce geldi ve şu anda dışarıda bekliyor beni. Engin Çeber’in, Metris Cezaevinde işkenceyle öldürülen Engin Çeber’in babası burada. Uzunca süre yargılamalar yapıldı. Şimdi “Yargıtaydaki süre aşımına on bir ay kaldı.” diyor. Korkusu şu: Bu süre aşımından dolayı, ceza almış olan bu gardiyanlar elini kolunu sallayarak çıkacaklar. Çünkü bu, bizim ülkemizde çok yaşanıyor ne yazık ki. Süre aşımı başka konularda başka türlü işletiliyor. Yani yine iki yıl önce, gidip Diyarbakır Cezaevinde incelediğimizde görmüştük. Hizbullah Terör Örgütü üyeleri ilk mahkemede müebbet hapse mahkûm olmuşlardı bunlar şu ya da bu gerekçeyle cezaevinden tahliye edildiler. Âdeta sırtları

sıvazlandı ve bu insanlardan 3 kişi İstanbul Yeşilköy Havaalanından kendi pasaportuyla yurt dışına gitti ve şimdi Hollanda'ya iltica etmiş vaziyette. Bunun neresi demokrasi?

Yine, bu kanunla ilgili olarak Sayın Başkanım, size de hatırlatmada bulunmak istiyorum: Grup Başkan Vekilimiz Emine Ülker Tarhan ve milletvekili arkadaşlarımızın insanlığa karşı işlenmiş suçlarda zaman aşımının ortadan kaldırılması için kanun teklifimiz vardı, Komisyonunda var. Ne zaman lütfedeceksiniz bu kanun teklifini bu Komisyonunda en azından tartışıyor olacağız?

Sayın Bakan, yine uluslararası sözleşmelere göre insanlığa karşı işlenmiş suçlarda zaman aşımının olmaması lazım. On dokuz yıl önce işlenmiş bir insanlık ayıbı -Ben Sivas Milletvekiliyim- Madımak katliamının sanıklarının 5'i hakkında zaman aşımı uygulandı. Sayın Başbakan çıktı, sizler çıkıyorsunuz zaman zaman "Toplum yanılıyor efendim, davanın tamamı için zaman aşımı değil ama 5 kişi için zaman aşımı oldu." Ya Sayın Bakanım, ister 1 kişi için olsun, isterse 5 kişi için olsun insanlığa karşı işlenmiş bu suçun faileri hakkında zaman aşımı nasıl uygulanabilir? Böyle bir anlayış olabilir mi? Bu konuda ne zaman bir düzenleme yapacağız?

Yine Sayın Adalet Bakanının soru önergeme verdiği cevapta tüylerim diken diken oldu. Bu katliamın sanıklarından 10 kişi şu anda Almanya'da elini kolunu sallayarak geziyor, haklarında nasıl, hangi gerekçelerle nasıl bir dosya hazırlanmışsa, kırmızı bültenle aranıyor olmalarına rağmen, Almanya bunların Türkiye'ye iadesini reddediyor. Almanya, Uganda değil ve uluslararası sözleşmelere bizden daha çok sadık olan bir ülke. Niye bu insanlar Almanya'da oldukları hâlde Türkiye'ye iadeleri sağlanamıyor? Bu konuda bir yaptırım yapılamaz mı?

Sayın Bakanım, bir şeyi samimiyetle duygularımı ifade etmek için söylüyorum: Toplumdaki algınız şu: Ekonomide şu olur bu olur beni ilgilendirmiyor çok fazla. Yoksulluk, zaman içerisinde gelir geçer, çok önemli değil. İnsanlar poliste kötü muamele görebilirler, önemli değil; bu da önemli değil. Ama insanlarda adalet duygusu ortadan kalktığı zaman o toplumda insanları birlikte ve bir arada tutma şansımız olmaz. Ne yazık ki, sokaktaki insandaki algı bu. Yani hele özel yetkili mahkemeler aracılığıyla yapılan hukuksuzluk, adaletsizlik almış başını gidiyorken, bu konuda artık Türkiye'de biz, insan hakları konusunda şöyle iyiyiz, böyle uçuyoruz, kaçıyoruz noktası belki sadece kendimizi tatmin etmekten ibaret olabilir. Bu, benim söylemim değil. Dünyanın hangi ülkesinde bir örnek gösterebilir misiniz ki, hani çok saygı duyduğunuz "millî irade" dediğiniz, milletin iradesi dediğiniz oylarla seçilmiş 8 tane milletvekili hâlâ cezaevinde tutuklu. 100'ün üzerinde gazetecinin tutuklu olduğunu, yani uluslararası kurumlar söylüyor. "Çin'den daha fazla tutuklu gazeteci Türkiye'de" deniliyor. Adalet Bakanı hem de çıkıyor diyor ki "Bunlar, gazeteci değil. Bunlar yasa dışı terör örgütünün üyesi oldukları için cezaevinde." diyorlar.

Tablo keşke, Türkiye’deki insan hakları tablosu sizin biraz önce çizdiğiniz tablo kadar pembe olabilseydi. Bundan en çok sizin kadar ben de mutlu olurum Sayın Bakan. Yani evet, İzmir’de bir kadının dövülmesi, belki polis kayıtlarından dolayı medyaya düştüğü zaman farkındayız.

Ben şunu biliyorum: Sizin de bizim de duymadığımız, cezaevlerinde, polis karakollarında gerçekten insan haklarının ihlal edildiği, kötü muamelenin, keyfi muamelenin yaşandığı bir Türkiye’deyiz.

Sizden ricam, istirhamım, bir milletvekilin laf olsun diye söylemi olarak algılamayın bunu. Bir kere daha “Nerede hata yapıyoruz? Ne yapmamız gerekiyor?” u birlikte bir kere daha düşünmenizi hassaten rica ediyorum.

Bu kanun tasarısının diğer arkadaşlarımızın söylediği gibi geri çekilmesi talebimiz var Sayın Başkan.

Biraz önce söyledim, Almanya’ya gittik birlikte. Sayın Komisyon Başkanı ile birlikte gittik. Almanya’da bir örnek verdiler bize; İnsan Hakları Komisyonunda muhalefetin sayısı iktidar milletvekillerinden daha çok. Bizde her ne hikmetse, bütün diğer ihtisas komisyonlarında olduğu gibi İnsan Hakları Komisyonunda da işi oya sunuyoruz. “Kabul edenler... Etmeyenler...” Ya böyle bir şey olabilir mi? Bir milletvekili, bir vatandaş insan hakları ihlalleriyle ilgili bir şey söylüyorsa, iktidardaki milletvekilinin, Hükûmetin, bakanın tutumu şu olmalı: Ya gerçekten bu adamın haklılığı var mı? Gerçekten bir hak ihlali var mı? Çünkü adalet dağıtmak başka şey Sayın Bakan. Biz de diğer komisyonlarda olduğu gibi 26 Komisyon üyesinin 10’u, 11’i, 16’sı AKP’den “Kabul edenler.... Etmeyenler...” deyip geçiyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı geçti)

BAŞKAN – Malik Bey, çok teşekkürler.

Heyecan verici konuşmalarınız kesinlikle her tür eksikliği telafi edecek mahiyette Malik Bey.

Şimdi, Ertuğrul Bey, siz mi söz istediniz?

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Hayır, ben biraz önce konuştum.

BAŞKAN – Peki.

Aslında, Ayhan Bey burada otururken kendim için söz istemiştim. Kimse kalmadığına göre birkaç cümle de ben edeyim.

Değerli arkadaşlar, insan hakları meselesinin bir tarafıyla devlet yapısı, oradaki örgütlenmeyle bağı var. Diğer tarafıyla da toplumsal örgütlenme bağı var. Diğer tarafıyla da toplumsal örgütlenme ve politik değerler, şehirleşme, modernleşme, sivil toplumun teşekkülü bütün bunlarla bağlantısı var.

İnsan haklarının dünyanın gündemine girmesinin uzun bir tarihi olmakla birlikte, özellikle modernleşme süreçleriyle birlikte daha fazla dile getirildiğini biliyoruz. Modernleşmenin beraberinde getirdiği de parlamentolar, temsili yapılar, artık kamuoyu diye bir varlığa kulak verme lüzumunu hisseden siyasi otoriteler. Bütün bunlar kamuoyu denilen, tebaadan vatandaşlığa geçmeye çalışan insanların hâllerine ilişkin, onların kendi problemleri, kendi talepleri, kendi ihtiyaçları, kendi haklarına ilişkin konuşmaya başlamaları bu meseleleri dünyanın gündemine getirdi.

Mesela, 19'uncu yüzyılın başında, 1800'lü yılların ilk birkaç yılında İngiliz Başbakanı "Artık sadece haşmetmeabın tavsiyeleri ve temennileriyle değil, kamuoyu diye bir şeyin de baskısını hesaba katarak biz Hükûmet etmeliyiz." şeklinde beyanları vardır.

Bu meselenin son iki yüz yıldır peyderpey yükselen bir mesele olduğunu ama özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra demokrasilerin yaygınlaşmasıyla birlikte daha fazla gündeme geldiğini atlamamak gerekiyor. İkinci Dünya Savaşından önce de demokrasiler, yani "demos"un siyasi otorite üzerinde egemen olduğu yapılar, daha çok zengin ülkelere has yapılar olarak görülürdü. Fukara bizim gibi -o dönemler için söylüyorum- yahut da orta gelişmişlik düzeyindeki ülkelerde insanların da çok fazla bir değeri yoktu ve oralarda da demokrasi, demokrasinin çağrıştırdığı tüm repertuar ki, bunun içinde insan hakları da vardır bir tür lüks olarak görülürdü.

İkinci Dünya Savaşından sonra demokrasi güçlendi ama demokrasi, sadece bir kurallar ve kurumlar rejimi değildir. Aynı zamanda, toplumsal hayatla, insanların o çok konuşulan ve tartışılan "civitas" dediğimiz şehirli hayatın normlarıyla bağlantılı bir iş.

1948'te Birleşmiş Milletler Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'ni kabul ederken, bu kabulün altında devletlerin imzası olduğunu unutmamak gerekiyor. Yani insan haklarına ilişkin en temel belge, aslında kamu otoritelerini temsil eden, muhakkak bunların içinde demokratik devletler çok daha dikkate değer bir şekilde rol almışlardı ama bu beyannamenin altında devletlerin imzası vardır.

Bunu şunun için belirtiyorum: İnsan hakları meselesi tartışılırken mutlak surette devletle birey arasındaki bir ilişki, kamu otoritesinin ihlallerine ve baskısına karşı birey haklarının korunması şeklinde bir anlayış olmakla birlikte, demokratik teori, artık kamu otoritesinin "demos" a bağlı olarak, halkı dikkate alarak, halkın rızası çerçevesinde yürütmeyi yapma zorunluluğu dikkate alındığında, insan haklarına ilişkin, bu "demos" un haklarına ilişkin meselere de kamu otoritelerinin kulak verme, bunları hesaba katma, bunları da kendi yürütme gücünde ilgiyle izleme gibi yükümlülükleri üstlenmek zorunda bırakmıştır kamu otoritelerini.

Dolayısıyla devletle birey arasındaki bir çelişki gibi görünmekle birlikte birçok ülkede insan hakları alanındaki yapılanmaların, kurumlaşmaların arkasında da devletlerin olduğunu, birey haklarını korumak üzere kamu otoritelerinin harekete geçtiğini, bunun da bir lütuf ve ihsan biçiminde değil,

demokrasinin bir gereği olarak kamuoyunun ve halkın baskılarıyla bu şekilde bir yol izlediklerini dikkate almak gerekiyor.

Dolayısıyla kamu otoritelerinin insan haklarına ilişkin her türlü yapının içinde yer almaları, temsil edilmeleri daha baştan o kurumun insan hakları konusunda yeteri ölçüde yetkinlikle çalışmayacağı anlamına gelmez. Mesela, 1992 yılında bu İnsan Hakları Komisyonu kurulduğunda, muhtemelen kamuoyundaki ortalama algı, bu Komisyonunun daha çok simülatif işler yapacağı, göstermelik birtakım hak takipleriyle yetineceği, aslında Batılı modellere uygun, bu da eksik kalmasın şeklinde entegre edilen, mevcut sisteme entegre edilen bir komisyon mahiyetinde görüldüğü, böyle bir algı söz konusuydu. Ama zaman içerisinde, yine demokrasinin bir neticesidir ki, bu Komisyon kendi rüştünü ispatlamış, insan haklarına ilişkin hakikaten çok önemli işler yapmıştır.

Dolayısıyla, kamu otoritesiyle birey arasındaki çelişkiyi çok fazla abartarak, bütünüyle sivil toplumun rol alacağı yapılanmalar ancak insan hakları konusunda en yetkin şekilde çalışır tarzında bir yaklaşımı biraz problemli görürüm. Esasen kamu otoritesi dediğimiz sadece hükümetten de oluşmaz. Aynı zamanda devlet; kurumlar, kurallar, semboller, törenler, bütün bunlarla teşekkül eder. Devletin iktidarı içerisinde hükümetler belli bir yer işgal ederler, devletin başka kurumları da vardır. Aynı zamanda kurumların ötesinde, devlet otoritesini üstlenmiş olan insanların sırtlarını devlete yaslamış olmaktan kaynaklanan birtakım refleksleri vardır, birtakım tutumları vardır ki, Türkiye’de özellikle son dönemlerde insan haklarına ilişkin ihlaller söz konusu olduğunda, kendi sırtını devlete yaslamış birtakım görevlilerin henüz yeteri ölçüde değişmeyen zihinlerinin bir uzantısı olarak ortaya çıkmış refleksleri daha çok dile gelmektedir. Hükümetlerin demokratik teori çerçevesinde rol almaları, sürekli halkın taleplerine ve rızalarına açık bir şekilde çalışmalarını onları insan hakları konusunda da daha hassas, daha duyarlı ve daha fazla rol almak gibi bir görevle karşı karşıya bırakmaktadır.

Türkiye’de de demokrasinin altmış küsur yıllık bir tarihi vardır. Burada teşekkül eden kamu iradesinin de, hükümetlerin de, iktidarların da bu mecrada yol alan iktidarlar olduğunu unutmamak gerekir. Sadece AK PARTİ döneminde değil, bundan önceki iktidarlar da demokrasinin icabı bir şekilde halka, onun taleplerine, oradaki ihlallere ilişkin sürekli geliştirdikleri bir duyarlılık mevcuttur.

Diğer taraftan, sivil toplumun bir taraftan, kamu otoritesi insan haklarına ilişkin yeteri ölçüde rol alamaz, çünkü zaten insan hakları bir temel çelişki üzerinde şekillenir yaklaşımında âdeta kusursuz bir sivil toplum faraziyesi gündeme gelmektedir. Bunun da çok doğru olmadığı kanaatindeyim. Sivil topluma ilişkin Hegel’den, Marks’tan başlayarak, kısmen Kant’ta da karşılığı olan, modern zamanlarda Hamarent’le, Habermas’la devam eden sivil topluma yönelik birtakım eleştiriler söz konusudur. Burada da bir uyum problemi vardır. Sivil toplumun teşekkülünde kimi zaman siyasal angajmanlar yahut küçük grup çıkarları daha büyük bir kesimin çıkarları konusunda ciddi problemler doğurmaktadır.

Dolayısıyla sivil toplumun kendisinde de yapmış olduğu çalışmalar ve örgütlenmeler itibarıyla daha genel çıkarları takip etme ve buna ilişkin roller üstlenme hususunda birtakım problemler olduğunu unutmamak gerekiyor.

Burada taslağı hazırlanan İnsan Hakları Kurumu çok kesin bir model önermemekle birlikte Paris Şartları'nı dikkate alan ve o çerçevede teşekkülü önerilen bir model. Esasen Paris Şartı'nda da dikkatle takip edilecek olursa, belli bir modelin zorlanmadığı görülür. Hem kamunun rol aldığı hem de sivil toplumun çoğulcu bir şekilde temsil edildiği bir yapı önerilmekte ama ülkelerin şartlarına ve durumlarına göre daha serbest bir yapının teşekkülü de Paris Şartları içinde mütalaa edilmektedir.

Esasen bizim Komisyon olarak burada yapacağımız çalışma, sivil toplumu dinleyerek tekemmül ettireceğimiz bu çalışma, netice olarak Türkiye'nin şartlarına uygun ama aynı zamanda Paris Şartları'nı da dikkate alan, oradaki esneklik sınırları içerisinde bir kurum olacaktır diye ümit ediyorum.

Bu çerçevede saygılarımı sunuyorum, sağ olun.

(Oturum Başkanlığına Başkan Ayhan Sefer Üstün geçti)

BAŞKAN – Sayın Ertuğrul Bey, buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Naci Bey söz almak için beni teşvik etti, yapacağım hiçbir şey yok.

Yani, evet ben şimdi üstüme alındım tabii söylediklerini.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Affederseniz, sadece sizinle ilgili değil, o konuda geniş bir literatür var biliyorsunuz.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Evet, tabii yani ben hani burada üstüme alındım diyorum zaten, siz onu bir sübjektiflenme sayın talebi, argosuyla.

Şimdi, sizin açtığınız yoldan gideyim. Felsefede bir geçerli olmayan bir çürütme yolu var biliyorsunuz. “Rapid to you at aspuşdum” saçmalığa irca yolu. Tabii, bu itirazları saçmalığı irca edince, o zaman sizin teziniz hakikaten başka mantıklı tez olmadığından kabule değer olabilir ama bakalım acaba öyle mi?

Şimdi, birincisi, tartışma kamunun, kamu otoritelerinin bu İnsan Hakları Kurumunun teşekkülünde herhangi bir rol almaması ya da alması tartışması değil. Tartışma, esasen bunun bir hükümet kurumu olarak tasarlanmış bulunmasında.

Şimdi, kamu bildiğiniz gibi, sadece Hükümetten ibaret değil, mesela Büyük Millet Meclisi sadece Hükümete özgülenemeyecek kadar kompleks bir mekanizma. Başka karma mekanizmalar var, vesaire. Dolayısıyla bunun bir Hükümet kurumu olarak tasavvur edilmiş olması çok büyük bir problem. Çünkü kurumun tarafsızlık ve bağımsızlığı, özellikle mali bağımsızlığına dair güvenceleri görmüyoruz; tartışılan önemli noktalardan bir tanesi bu. Bütçesini oluşturması ve bunun Meclis

onayıyla genel bütçeden alması yerine, doğrudan doğruya Hükümet tarafından tahsis edilmiş bir bütçeyle çalışıyor olması başka bir problem. Buradaki mesele, sivil toplum devlet karşıtlığından ziyade kamunun, devletin burada bir hak kuruluşunu beslemek, ona imkân sağlamak değil, onu denetlemek rolüne bu tasarı içerisinde güç bulmasıyla ilgili.

Tabii ki personel yapısı ve sayısınının 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun'a tabi kılınması ister istemez atama, tayin ve terfiler ve benzeri hususlar bakımından başka hiçbir devlet memurundan, yani karakol polislerinden veya işte askeri personelden veya Sağlık Bakanlığı personelinden farksız bir işleyiş içerisinde olacakları için kaçınılmaz bir biçimde kendilerini sevk ve idare eden mekanizmanın eğilimlerine, yaklaşımlarına, ne diyelim, yönlendirmelerine maruz kalacakları aşikâr. Dolayısıyla çoğulculuk ve katılımcılık da problem olduğu için bu çerçevede tartışıyoruz yoksa ben sizin söylediğinizi öte yandan tamamen benimsiyorum. Yani tamamen sivil topluma bırakılan ve kamu adına hiçbir ortak, kolektif çıkar ve norm gözetmeyen bir insan hakları davası olamaz fakat burada kamu şöyle yapmalıdır: İnsan hakları mücadelesine kendisini tabi kılmalıdır. Kendi otoritesini, her zaman bireyin üzerine çıkan otoritesini burada gönüllü olarak bir başka işleyişe terk edebilme özelliği, eğer toplumumuz böyleyse Hükümete ve Meclise de böyle bir şey dayatacaktır.

Tabii "Ben hani arkama güveniyorum, bakıyorum, millet böyle istiyor." diyor ama yanılabilir bizi onu bilemiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sanırım toparladık galiba.

Sayın Bakanım ilave söyleyeceğiniz bir şey yoksa önergeler geçeceğim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, ben özüne girmek istemedim. Arkadaşlar tabii özüne ilişkin şeyler... Benim o konularda söyleyeceklerim var ama hani nasıl olsa alt komisyonda bu görüşülecek ya biz de çok yakından orada ilgileneceğiz yani ama şekli şeylerden çok öze tabii, özüne ilişkin durmak lazım buradaki yapıdan ziyade.

Ben şunu özellikle ifade ediyorum: Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum. Yani bu tartışmalarla bu zenginleşsin. Zaten başında da ben onu söyledim, çok rahat olalım yani bu konuları konuşmakta ama Paris Şartı, Naci Bey'in söylediği gibi veya STK'larla görüşmeler... STK'larla tabii ben yürütmedim ama o dönemde 2010 yılında bu Cemil Bey'in sorumluluğundaydı, o yürütmüştü Cemil Çiçek Bey. Görüşülmüş ama tabii STK'ların itirazları var, ben de biliyorum, ben de görüştüm. Buraya, alt komisyona çağırılması ve dinlenmesi, onların görüşlerinin alınmasını ben de önemli görüyorum. Yani bu konuda sivil toplum dünyasının diğer tasarılarında biz görüşlerini çok aldık. Diyelim ki ayrımcılıkla mücadelede insan hakları derneklerinin uluslararası olanlarıyla bile paylaştık. Bunlarda rahat etmek lazım yani ama bu şu değil: Şu tasarı diyelim ki eğer Paris Şartı tartışılıyorsa

Paris Şartı'nı karşılıyor özü şekli olarak, orada büyük bir esneklik var ama ülkemizin ihtiyacını en iyi karşılıyor mu anlamında, tabii ki tartışalım. İnşallah orada olgunlaşır, hepimizin katkısıyla daha iyi bir tasarı çıkar diyorum.

Ben, hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Şimdi tasarinın geri çekilmesi veya iade edilmesiyle alakalı bir önerge var. Bir de alt komisyona gönderilmesiyle alakalı bir önerge var.

Öncelikle ilk önergeyi okutacağım:

T.B.M.M. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/589 sıra sayılı kanun tasarısının ekte yazılı gerekçelerle komisyondan geri çekilmesini arz ve teklif ederiz.

M. Sezgin Tanrikulu

Levent Gök

Malik Ecdar Özdemir

İstanbul

Ankara

Sivas

Ertuğrul Kürkcü

Mersin

BAŞKAN – Evet, başlangıçta da söylemiştim, yani bunun iade edilmesi, geri gelmesi nereden baksanız bir yılı alır arkadaşlar, bu yasama süreçlerine baktığınızda. Buradan elde edilecek faydayı biz alt komisyon çalışmalarında elde edebiliriz ama yine de böyle bir önerge verilmiş. O bakımdan ısrar edilirse, Malik Bey, oylatalım dersiniz oylatabiliriz, yani...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Bence önergemiz oylansın.

BAŞKAN – Oylansın.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) - Gerekçe okunsun Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçe, biraz 500 kelimeyi de geçmiş, biraz da usule aykırı ama...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Peki, son paragrafı okunsun o zaman.

BAŞKAN – Son paragrafı okutalım o zaman.

“Yukarıda açıklanan tüm sebeplerle, kamuoyunda tartışılmaya açılmayan, ilgili kurum ve kuruluşlar ile üniversitelerden görüş alınmaksızın görüşülmeye başlanacak kanun tasarısının geri çekilerek, kamuoyunun talep ve bilgilerinden faydalanmak suretiyle yeni bir kanun tasarısı hazırlanması gerekmektedir.”

BAŞKAN – Şimdi bu çerçevede önergeyi oylarınıza sunuyorum.

Sayın Bakanım, sizin bu konuda görüşünüz var mı, bilemiyorum?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Biz arz ettik, alt komisyon telafi eder diye düşündük.

BAŞKAN - O zaman önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergemiz kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının daha ayrıntılı incelenebilmesini teminen öncelikle bir alt komisyonda ele alınmasını arz ve teklif ederiz.

M. Naci Bostancı

Amasya

BAŞKAN – Evet, Naci Bey, gerekçeyle ilgili bir şey söyleyecek misiniz yoksa...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Gerekçe, biraz önceki konuşmalar da dikkate alındığında bir an önce bu kurumun organize olması gerekiyor. Alt komisyonun daha önce burada oylanmış önergenin ifade ettiği eksiklikleri de telafi edecek bir çalışma yapmasını temenni ediyorum, o çalışmayı da yetkinlikle yapabilecek bir alt komisyon olur kanaatindeyim. Bu çerçevede bir an önce bu çalışmaların başlaması bakımından alt komisyona gönderilmesi yerinde olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi bu önergeyi başka söz yoksa oylayacağım, sanırım yok.

Tasarının alt komisyona gönderilerek orada görüşülmesi ve alt komisyon kurulması önergesini oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Şimdi gruplardan isim alacağız. BDP adına Ertuğrul Bey de katılacağını söylediği için -bakın ne kadar geniş kapsamlı düşünüyoruz Ertuğrul Bey- o bakımdan 7 kişiden oluşturmak durumundayız.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – 5 kişiden oluşsun.

BAŞKAN – 4'ü bizden mi diyorsunuz?

O bakımdan CHP'den Sezgin Bey giderken söylemişti "Levent Bey." dedi. BDP'den mecbur, Sayın Ertuğrul Kürkcü'yü, MHP'den Sayın Atila Kaya'yı, AK PARTİ'den de Sayın Hamza Dağ – hukukçu- yine Sayın Salih Dal, Sayın Kerim Yıldız ve Sayın Naci Bostancı olarak önerilmiş.

Bu bildiri olarak geliyor, o bakımdan bu arkadaşlarımız, toplantıdan sonra bir araya gelsinler ve bir başkan belirleyerek çalışmalarına behemehal başlasınlar diyorum.

Başkaca görüşecek bir konu yoksa toplantımızı kapatıyorum.

Toplantıyı kapattım.

Kapanma Saati: 12.39